

Norsk institutt for naturforskning

Ole-Gunnar Støen

10. juni 2022

Bjørn og tamrein i Idre sameby

Foreløpige resultater 2019-2021

The image shows a screenshot of a Facebook page. The page name is "Bjørn- og tamreinprosjektet i Idre". The profile picture is a circular logo containing the Idre Sameby emblem and the NINA logo. The cover photo shows a large white tent pitched in a snowy, mountainous landscape. The text on the cover photo reads: "NINA utfører feltstudier av bjørnens predasjonstakt på reinkalv i samarbeid med Idre sameby. Her deler vi informasjon og nyheter fra prosjektet."

Page   Inbox   Notifications   Insights   Publishing Tools   Ad Center   More ▾   Edit Page Info   Settings **2**   Help ▾

Bjørn- og tamreinprosjektet i Idre
Create Page @Username

NINA utfører feltstudier av bjørnens predasjonstakt på reinkalv i samarbeid med Idre sameby. Her deler vi informasjon og nyheter fra prosjektet.

Bjørn og tamrein i Idre sameby

- Bakgrunn

- ▶ Studier i Norrbotten 2010-2016

- Udtja

- Gällivare skogs

- ▶ Ny erstattningsordning i Norge utsatt i 2017

- ▶ To år med forsøk på å komme i gang

- Loarte reinbeitdedistrikt i Trøndelag

- Luokta mavas i Norrbotten

- ▶ Idre ble med i prosjektet våren 2019

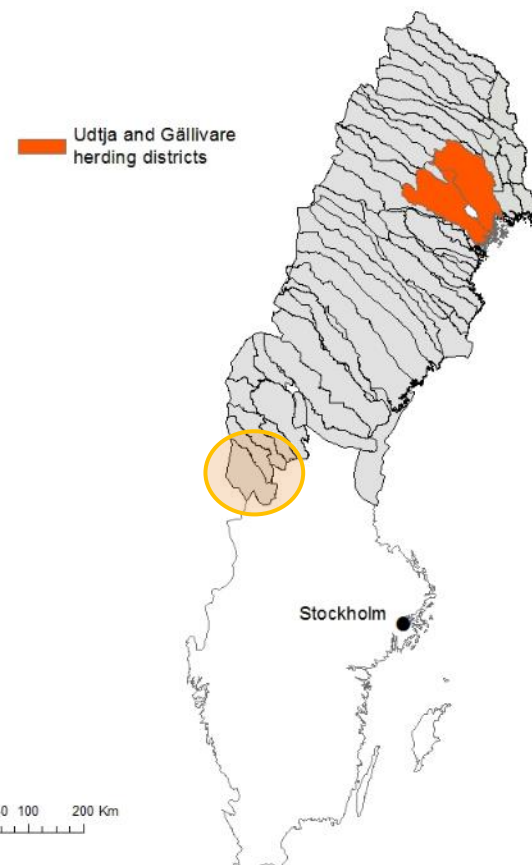
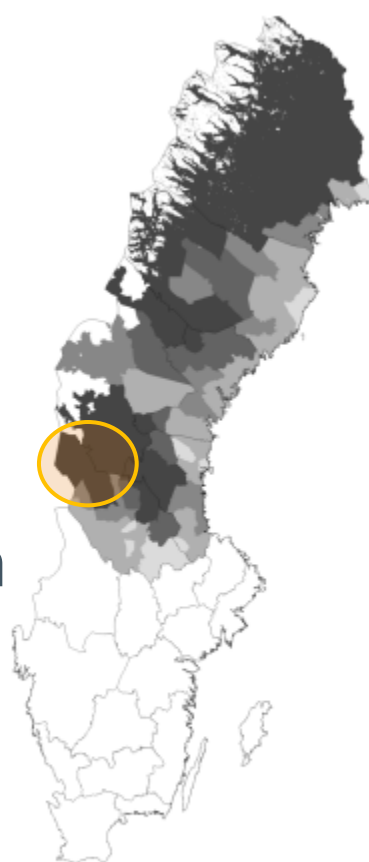

Bjørn og tamreinprosjektet 2019-2022

Idre fjellsameby:

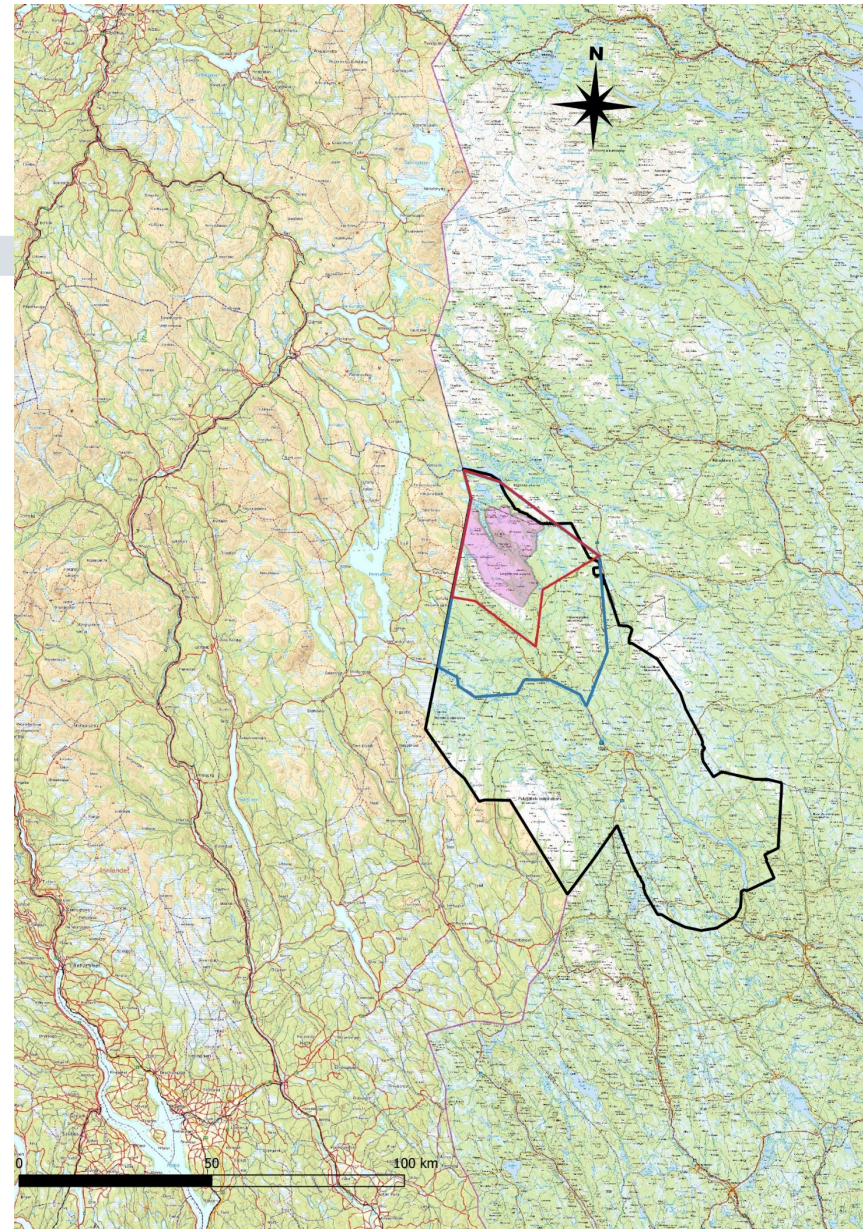
- Nord i Dalarna på grensen til Jämtland og Norge
- Kalvingslandet i Idre sammenlignbart med norske områder med bjørn
  - ▶ Fjell og skog

Studieområdet

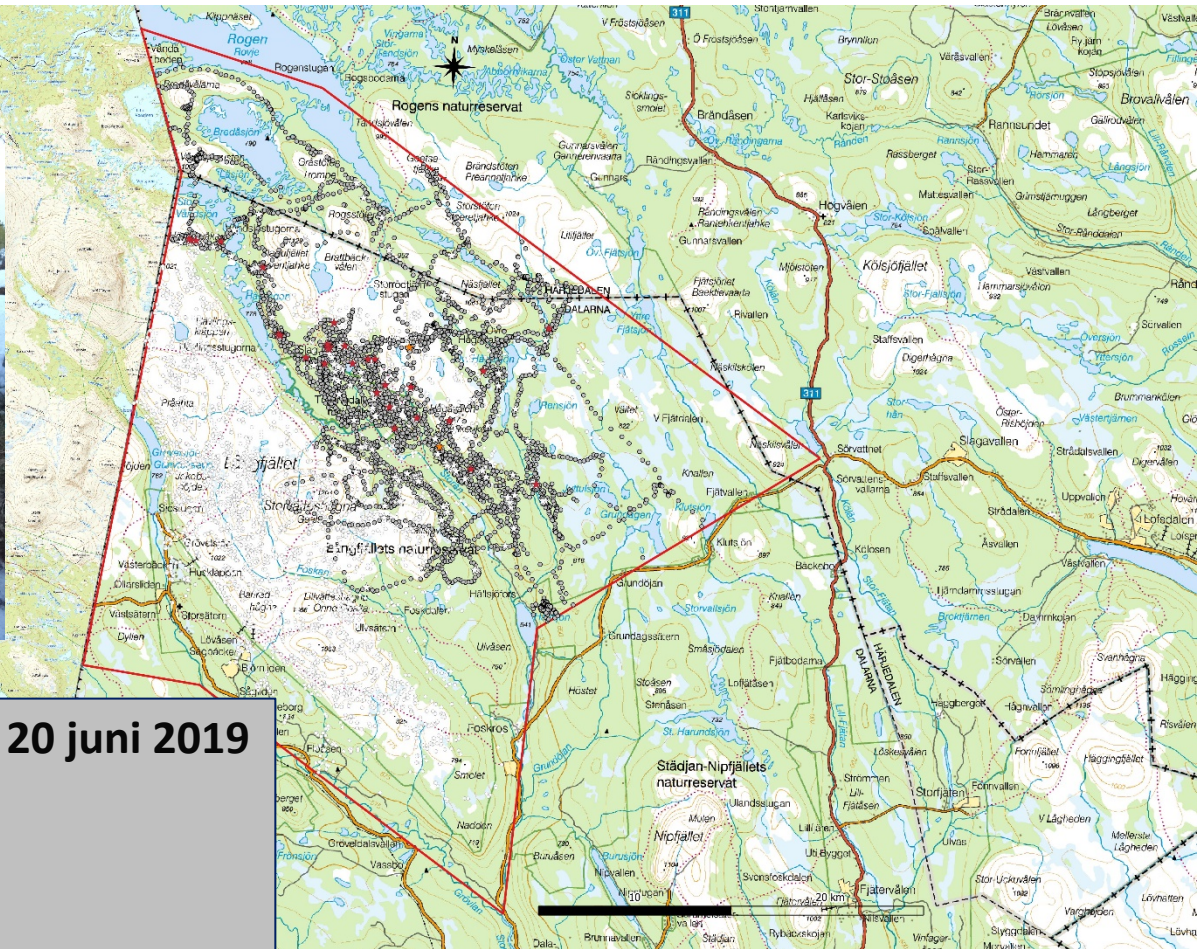
- Delt inn i to prosjektsoner
  - ▶ Fangstområde – blå
  - ▶ Studieområdet – rød
- Så langt 3 sesonger
  - ▶ 2019, 2020, 2021
  - ▶ 1. mai – 20 juni
- Sommerstudie
  - ▶ Finansiert av Sametinget i Sverige
  - ▶ 2020: 20 juni – 1 aug
  - ▶ 2021: 1 aug – 20 sept, og 30 min posisjoner 20 juni – 1 aug
- Siste feltsesong 2022, om ingen forlengelse

Kluster og kadaver 2019

4 bjørner

Predasjon 1 mai – 20 juni 2019

- 1 bjørn
- 32 kalver
- 3 voksne

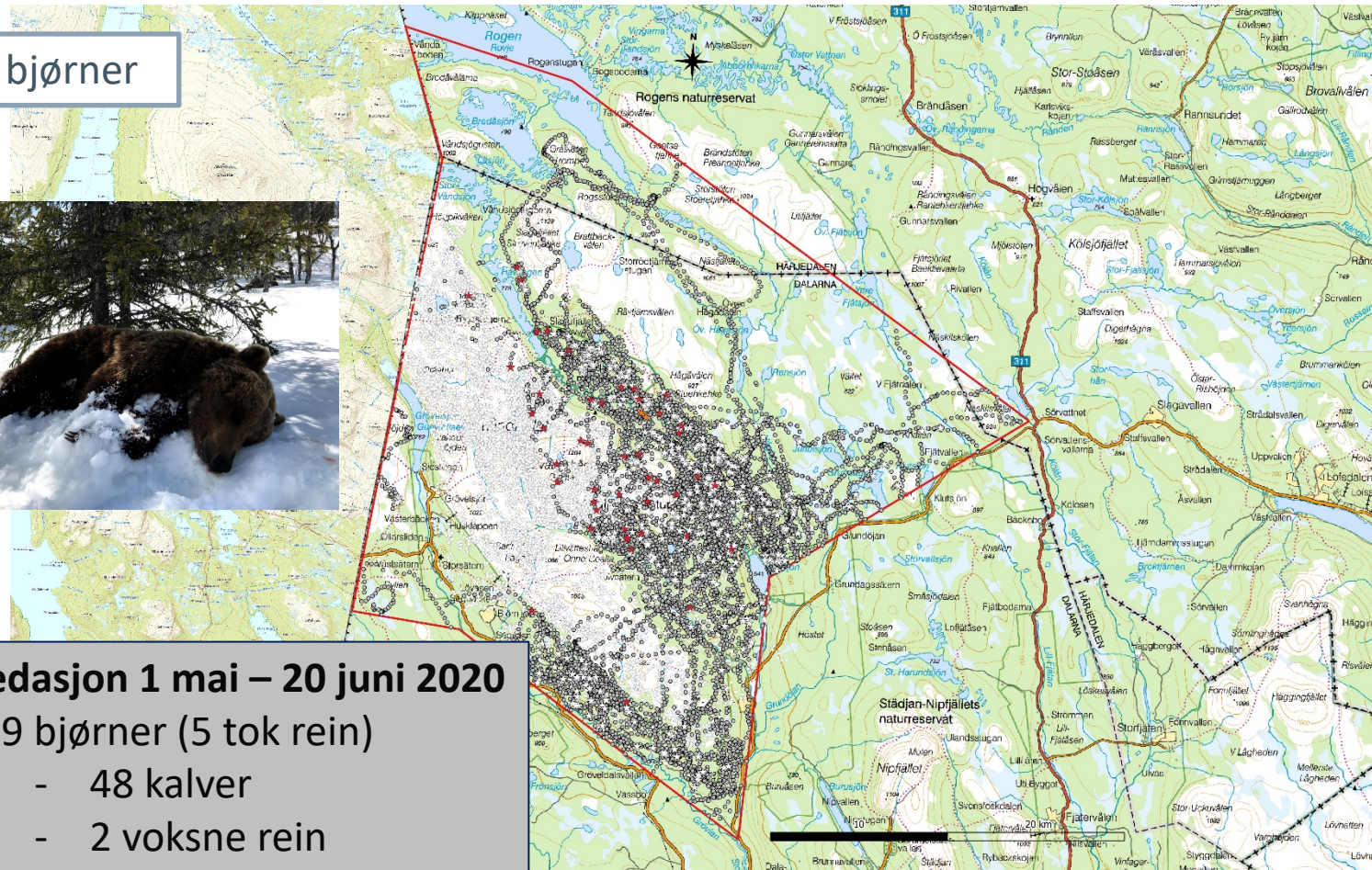
Kluster og kadaver 2020

12 bjørner

Predasjon 1 mai – 20 juni 2020

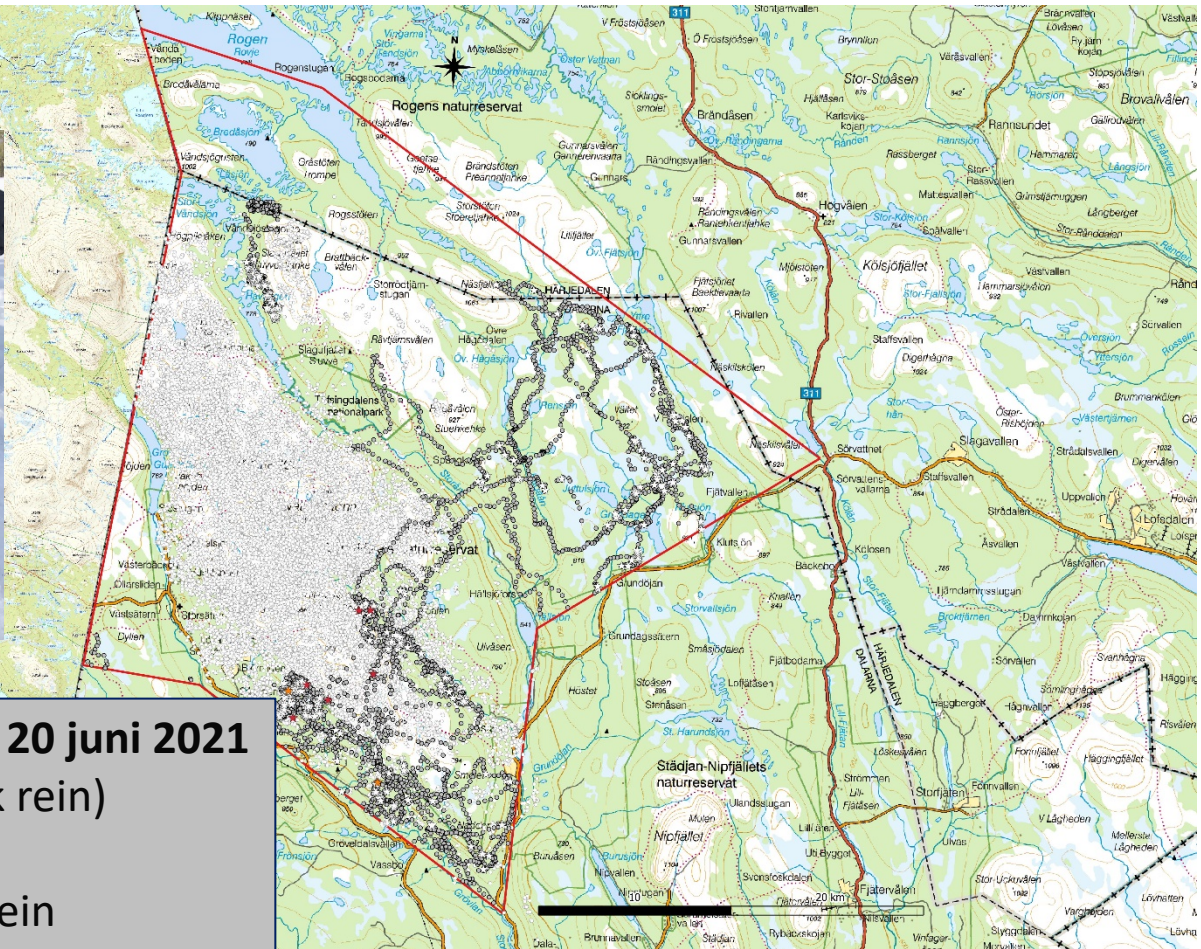
- 9 bjørner (5 tok rein)
- 48 kalver
- 2 voksne rein

Kluster og kadaver 2021

13 bjørner

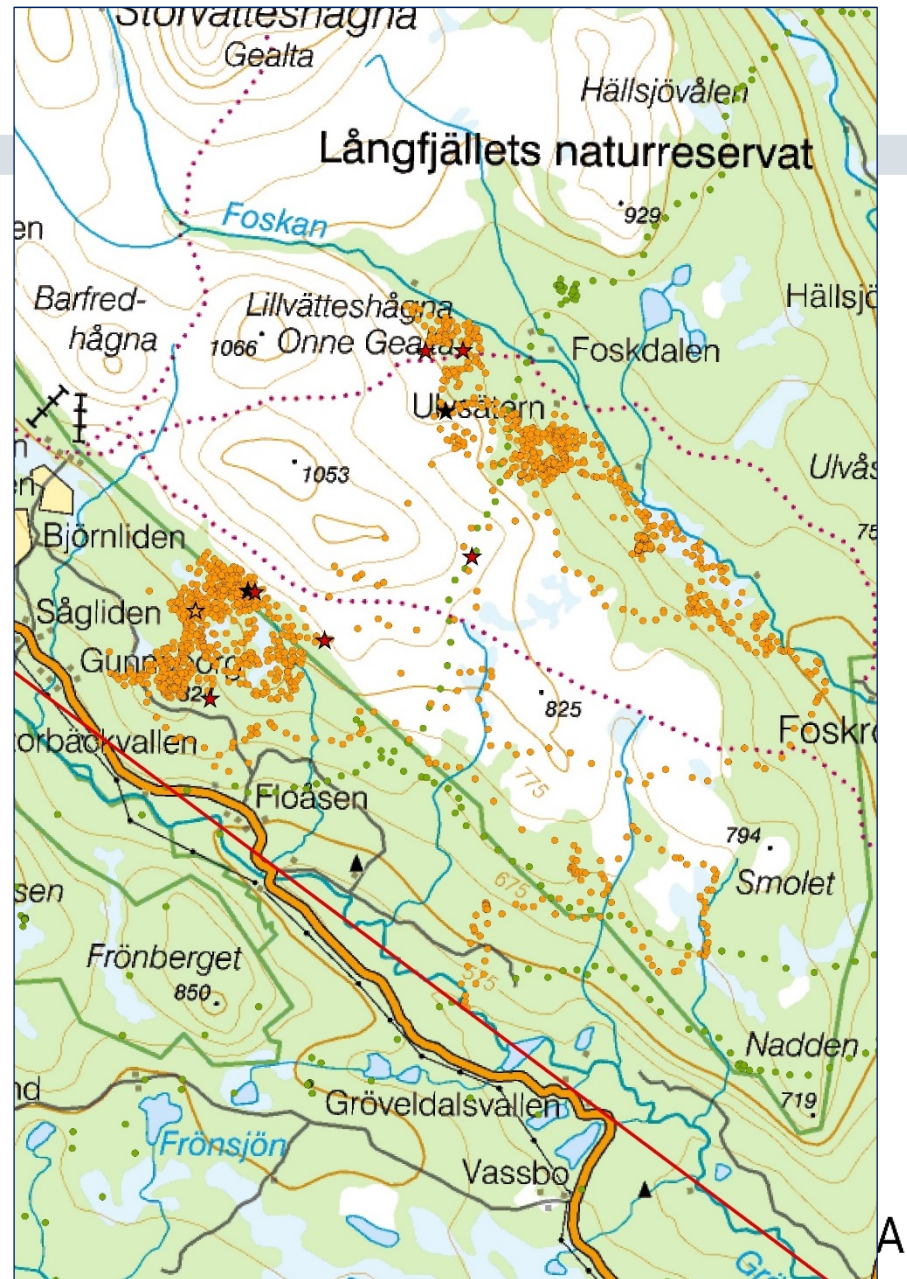
Predasjon 1 mai – 20 juni 2021

- 6 bjørner (2 tok rein)
- 6 kalver
- 2 voksne rein

Slåtta 2021

- Slåtta, binne med 2 årsunger
  - ▶ 30 dager i studieområdet tok 5 kalv og 1 voksen rein
  - ▶ Binner tok ikke kalver i Norrbotten

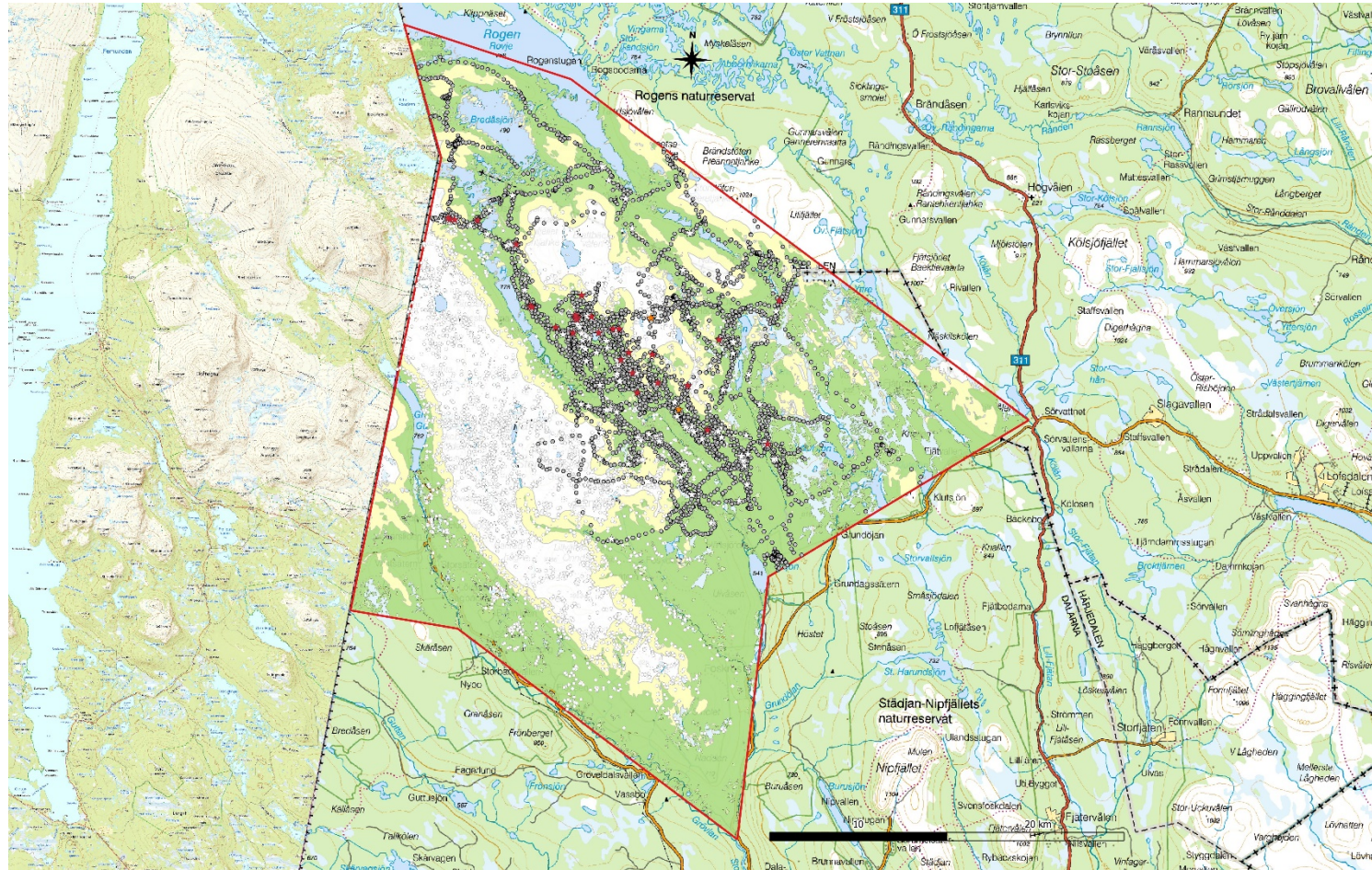
Predasjonstakt 1 mai – 20 juni samlet for årene 2019-2021

- Idre (16 bjørneår, 8 tok kalv)
  - ▶ Kalv 0.4 pr. dag
  - ▶ Voksen rein 0.03 pr. dag
- Norrbotten (31 bjørneår, 21 tok kalv)
  - ▶ Kalv 0.5 pr. dag
  - ▶ Voksen rein 0.02 pr. dag

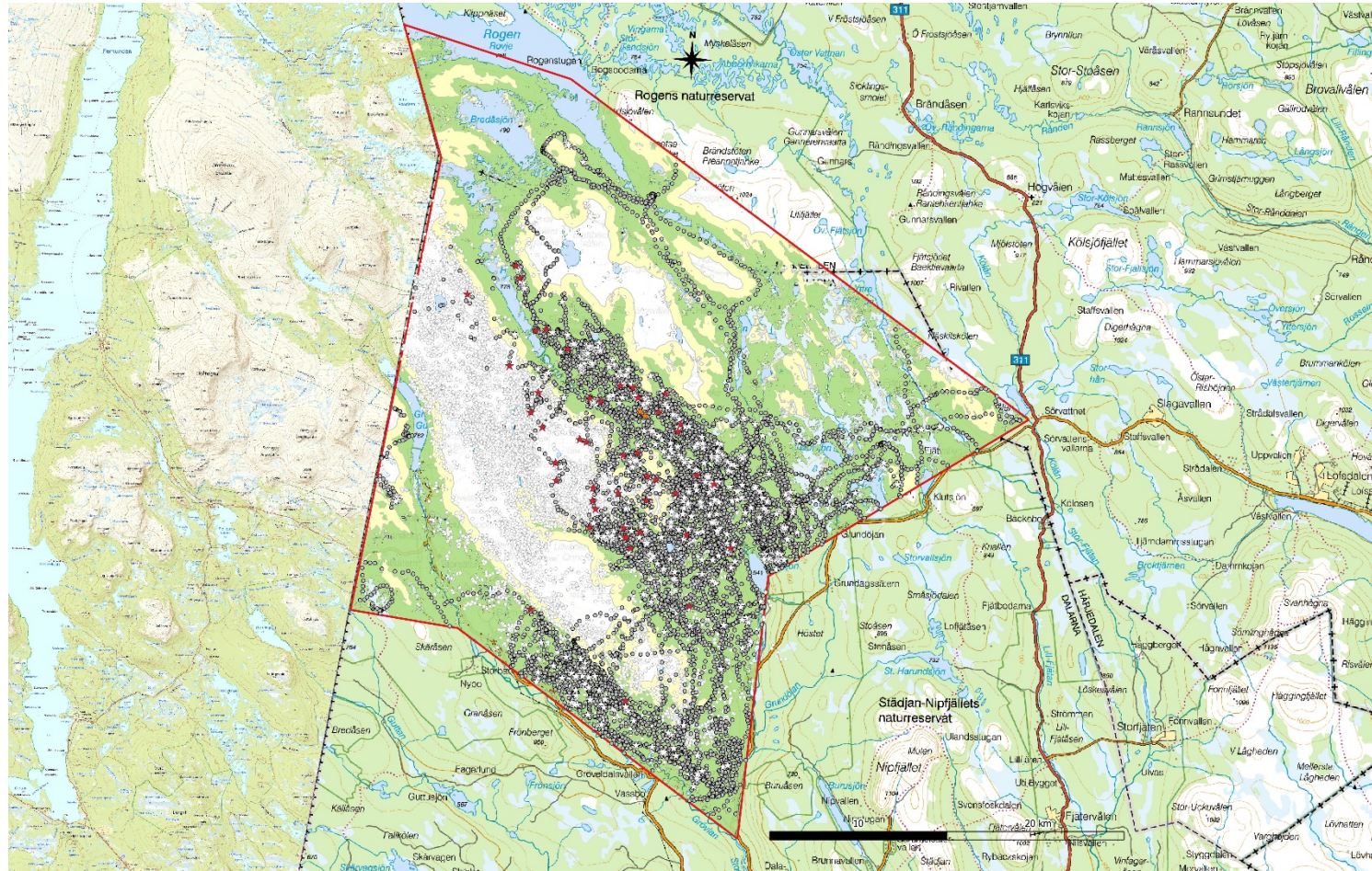

2019 - habitat

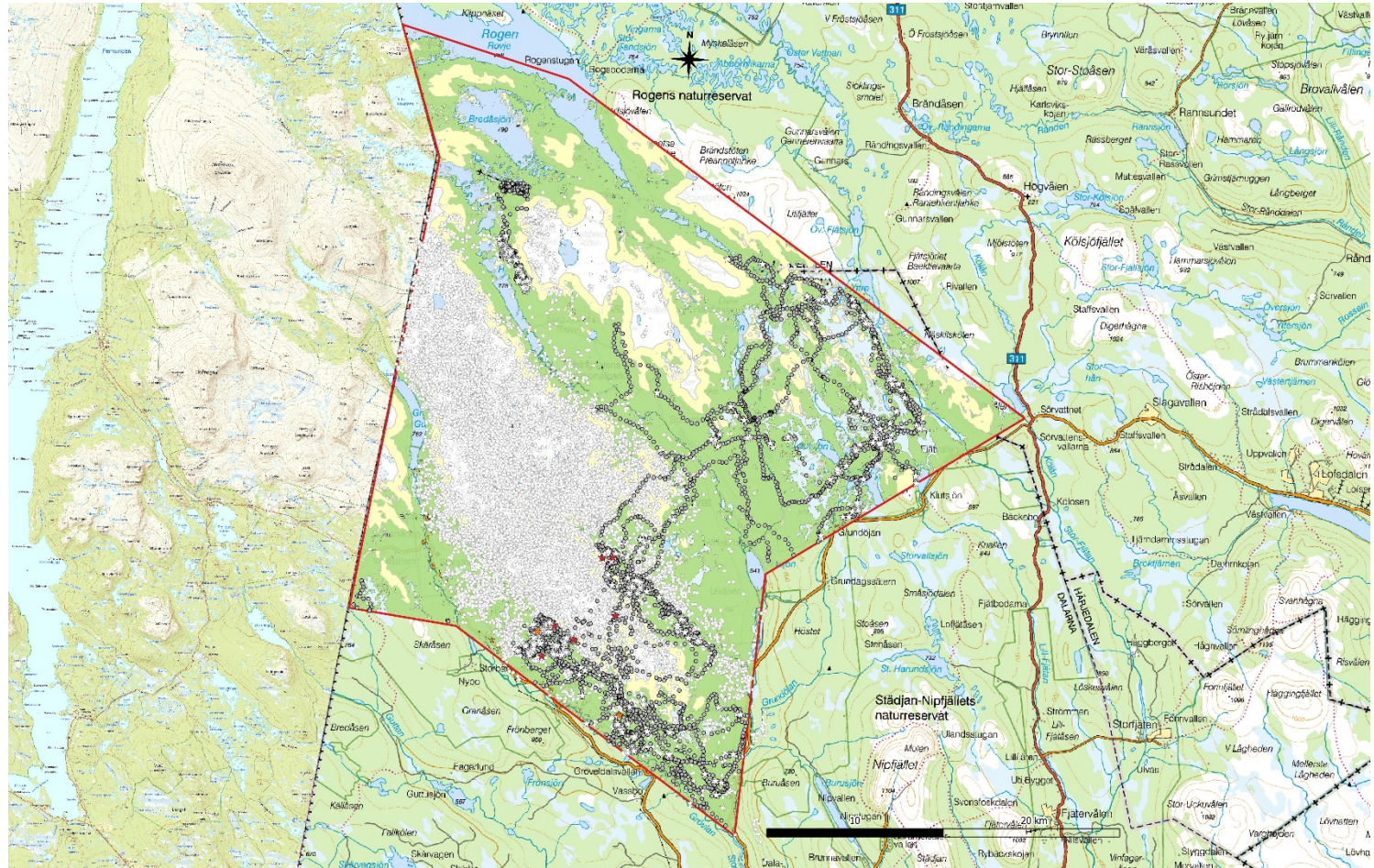

2020 - habitat

2021 - habitat

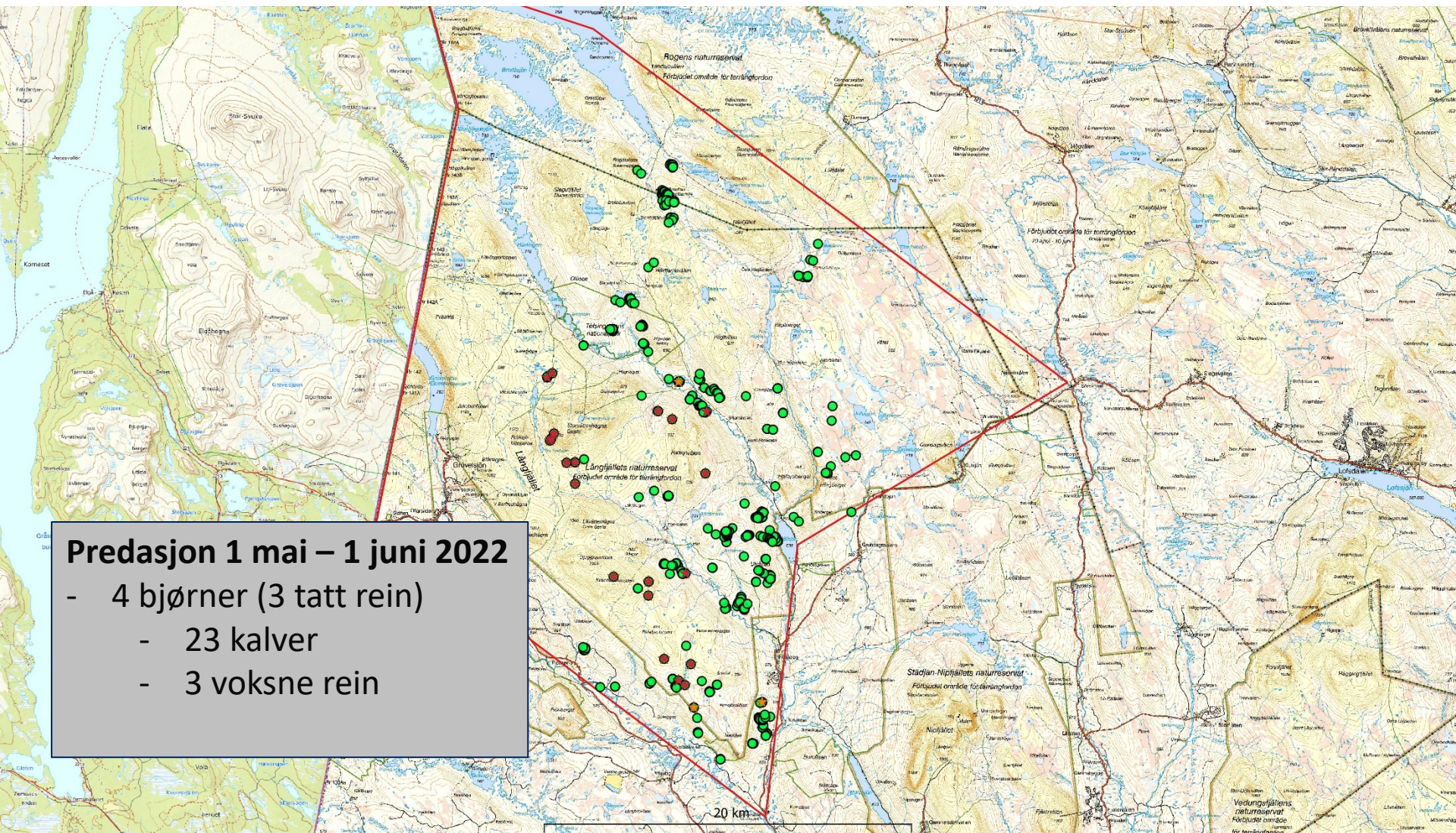
Idre: Høg predasjonstakt på fjellet

År	Antall bjørn	Antall dager	Kalver	Predasjonstakt
2019	1	3,8	8	2,1
2020	3	6	19	3,2
2021	5	0,9	2	2,2

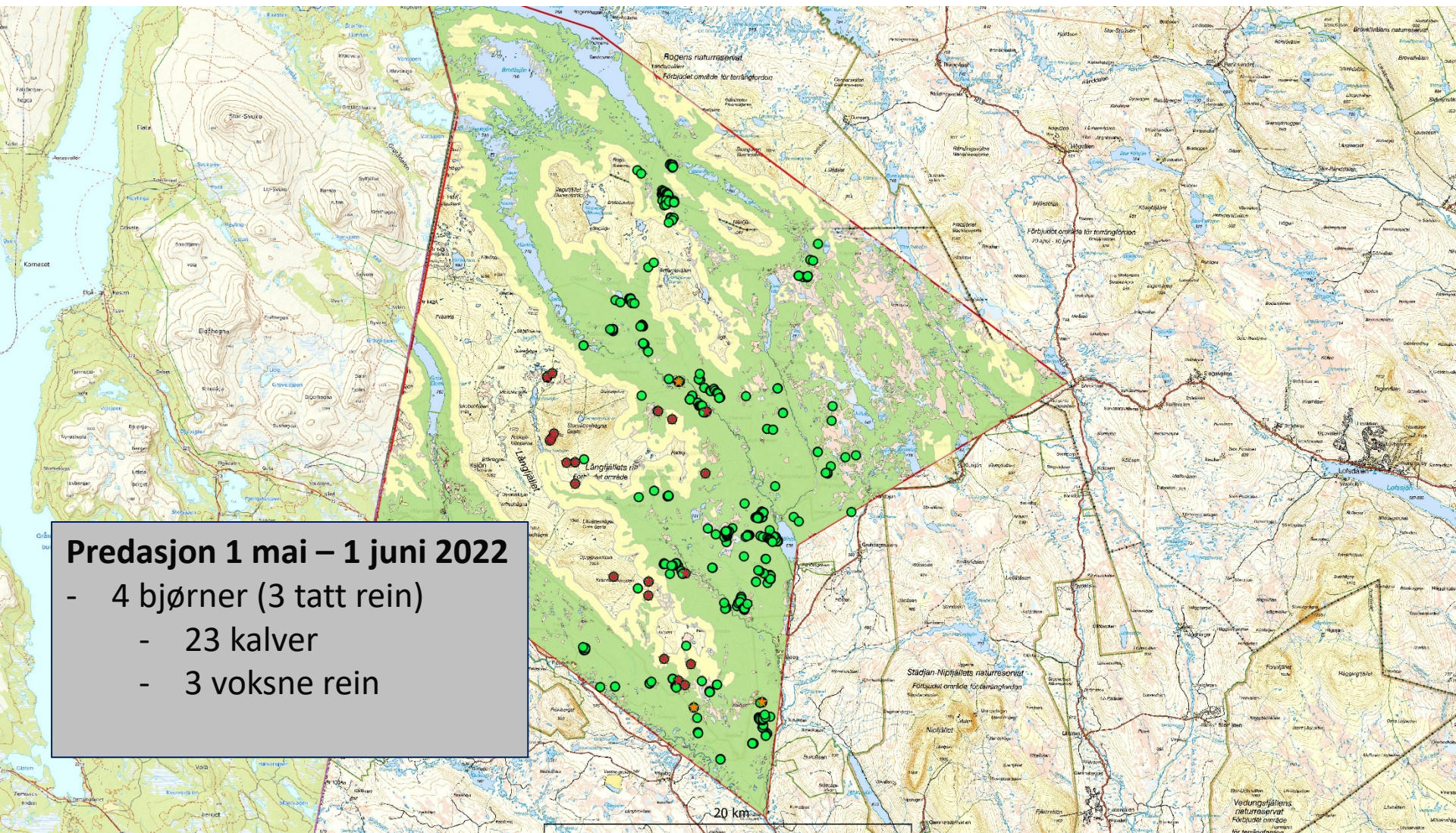

Kluster og kadaver så langt 2022

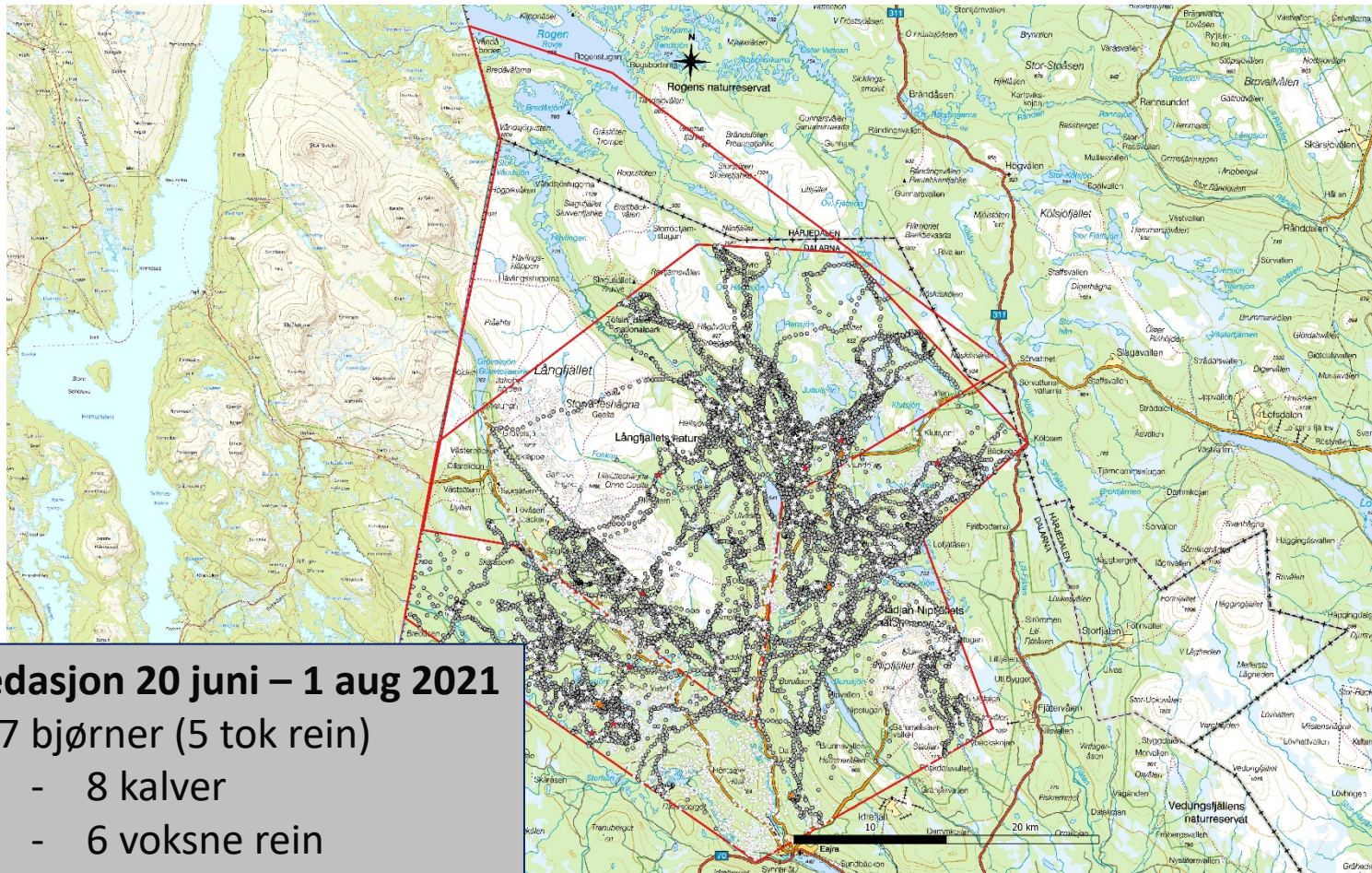

Kluster og kadaver så langt 2022

Sommerstudie 2020

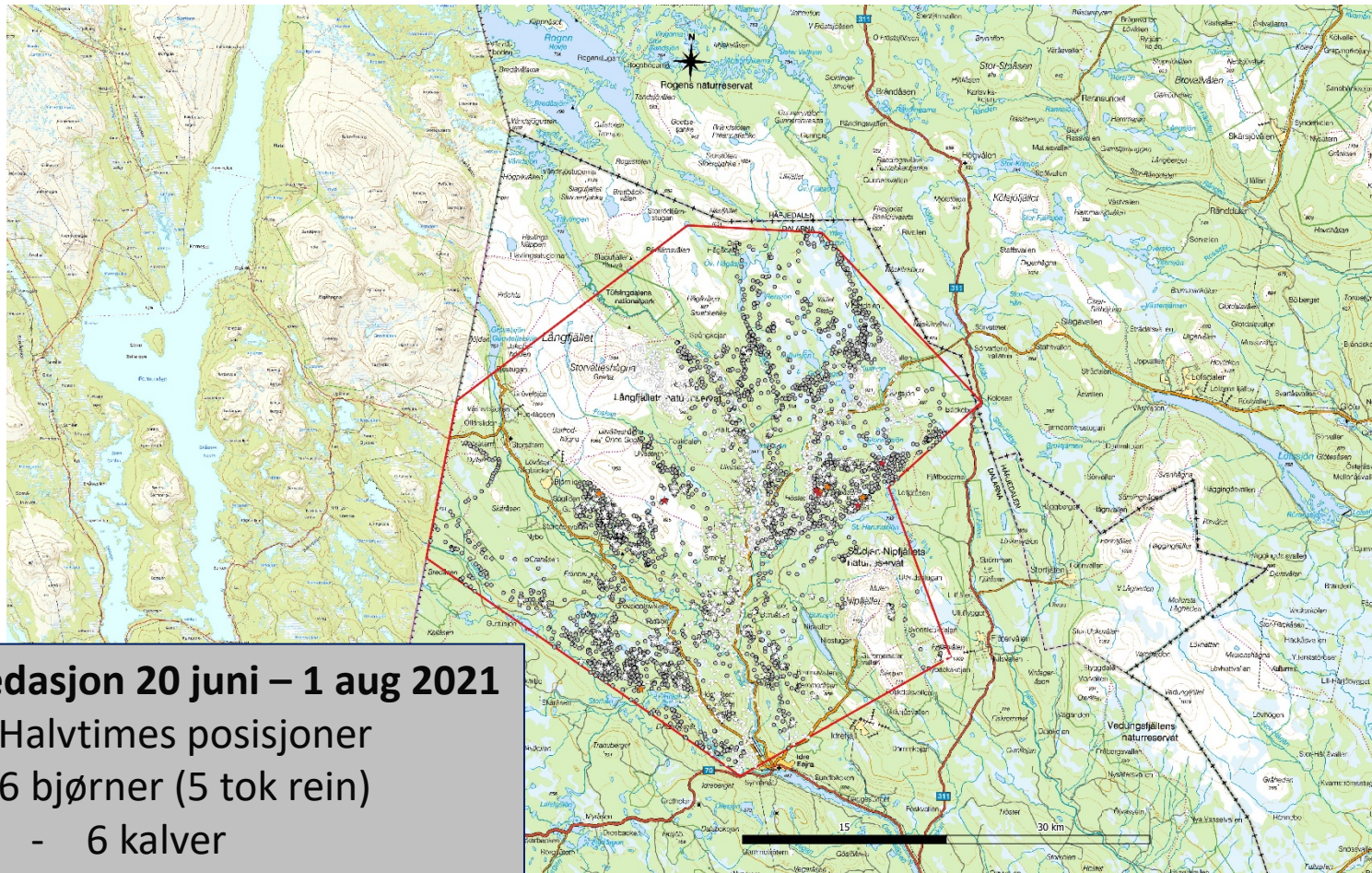

Predasjon 20 juni – 1 aug 2021

- 7 bjørner (5 tok rein)
- 8 kalver
- 6 voksne rein

Sommerstudie 2021 juni-juli

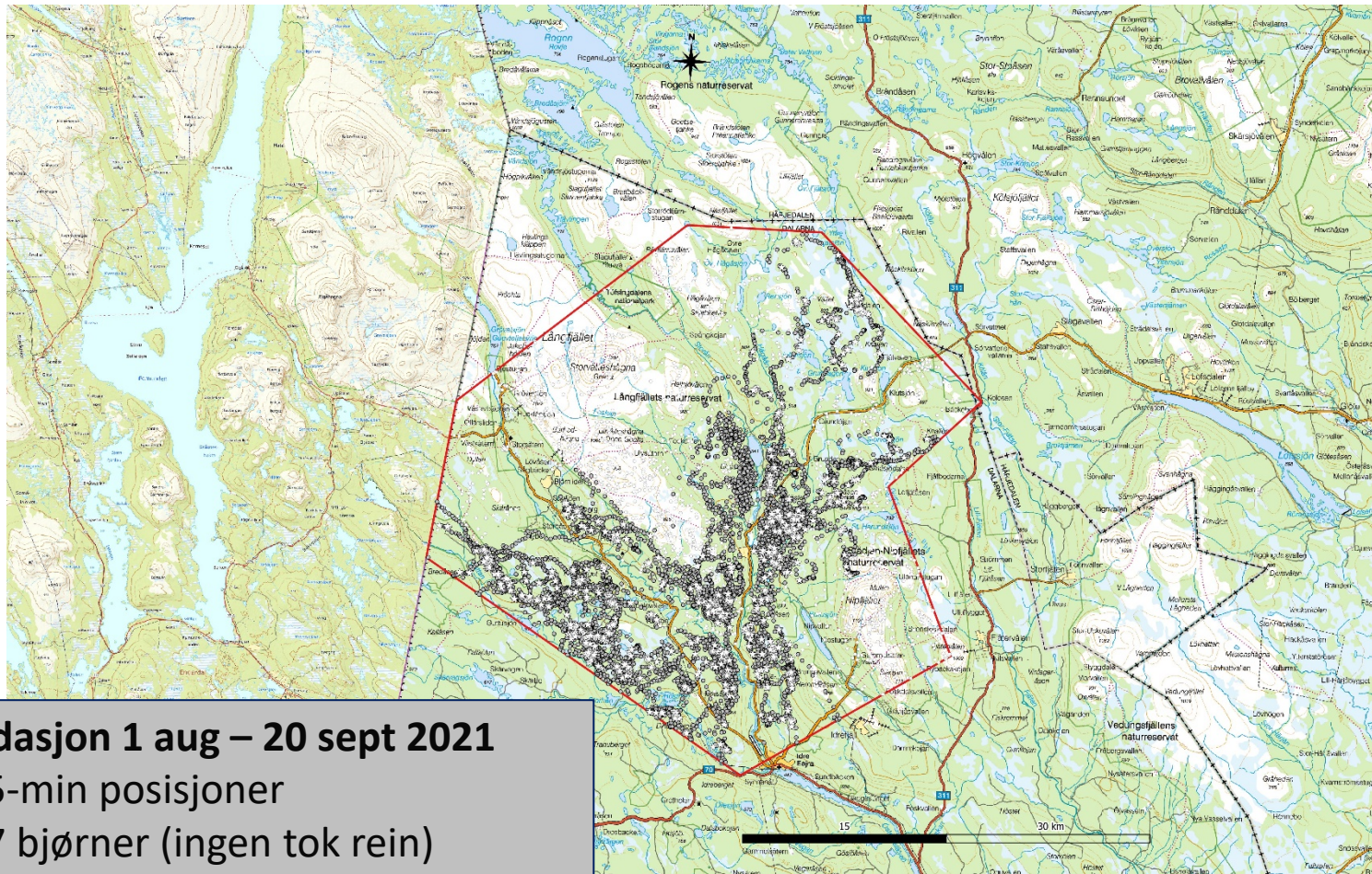

Predasjon 20 juni – 1 aug 2021

- Halvtimes posisjoner
- 6 bjørner (5 tok rein)
  - 6 kalver
  - 6 voksne rein

Sommerstudie 2021 aug-sept

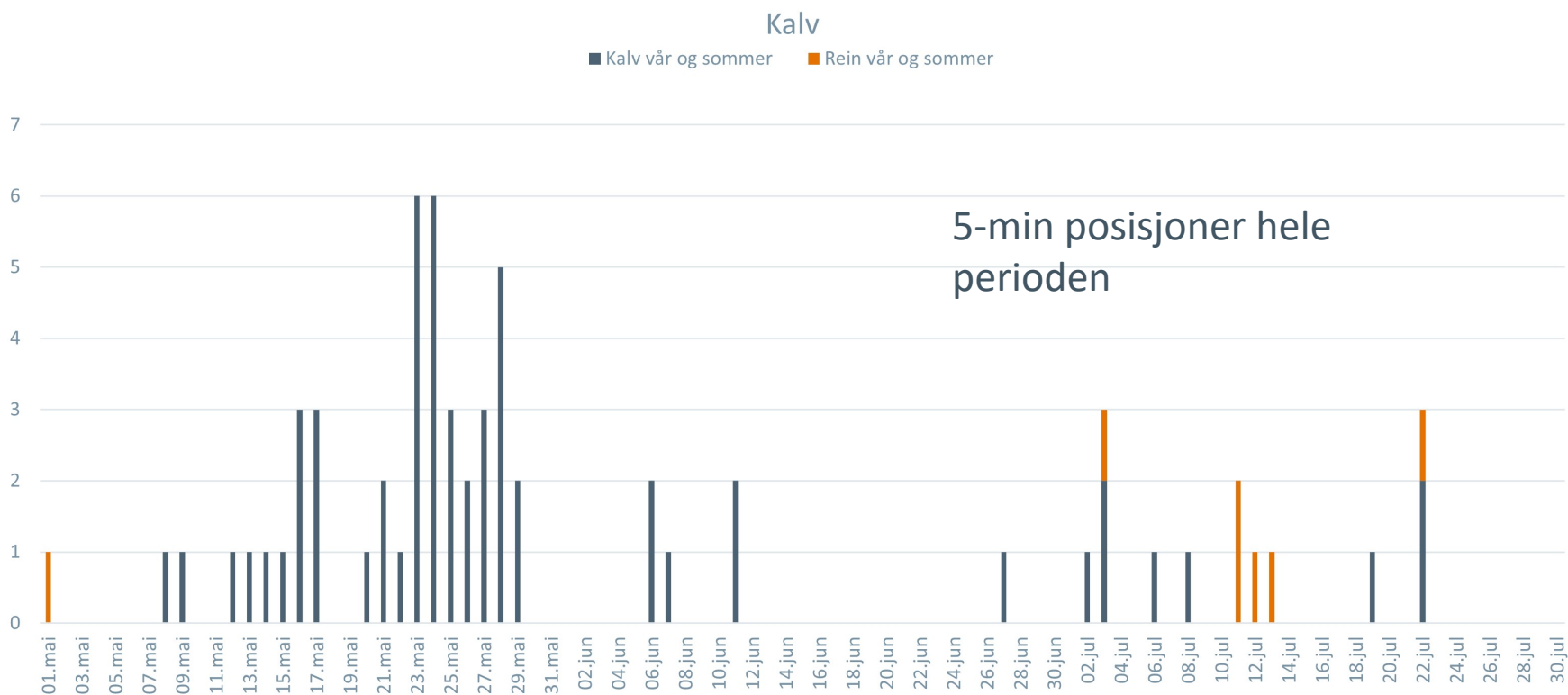
Predasjon 1 aug – 20 sept 2021

- 5-min posisjoner
- 7 bjørner (ingen tok rein)
  - 2 kalver funnet – usikkert om tatt av bjørnen

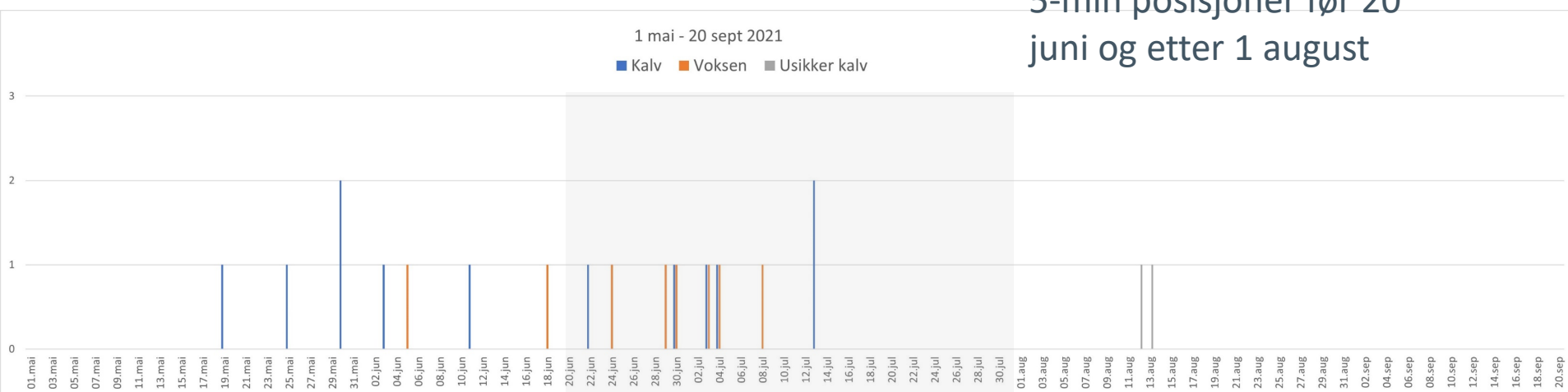
Predasjonstakt sommerstudien 20 juni-20 sept 2020-2021

År	Periode	Bjørner	Dager	Kalv	Voksen	Pred. Takt kalv	Pred. Takt voksen
2020	20 juni - 1 aug	8	100	8	6	0,08	0,06
2021	20 juni - 1 aug	6	134	6	6	0,04	0,04
2021	1 aug - 20 sep	7	173	(2)	0	(0,01)	0

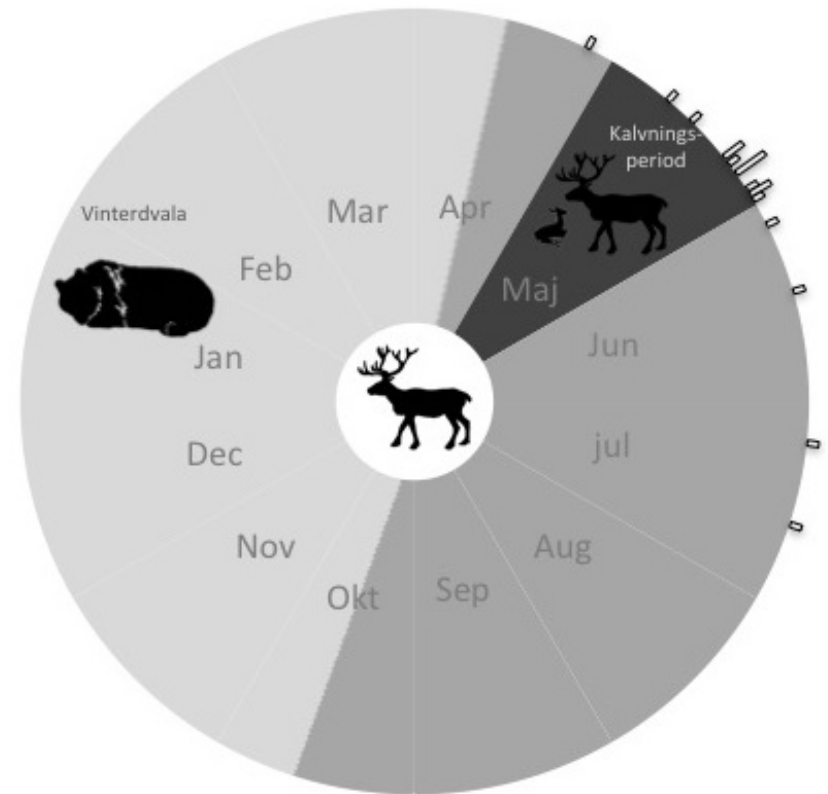
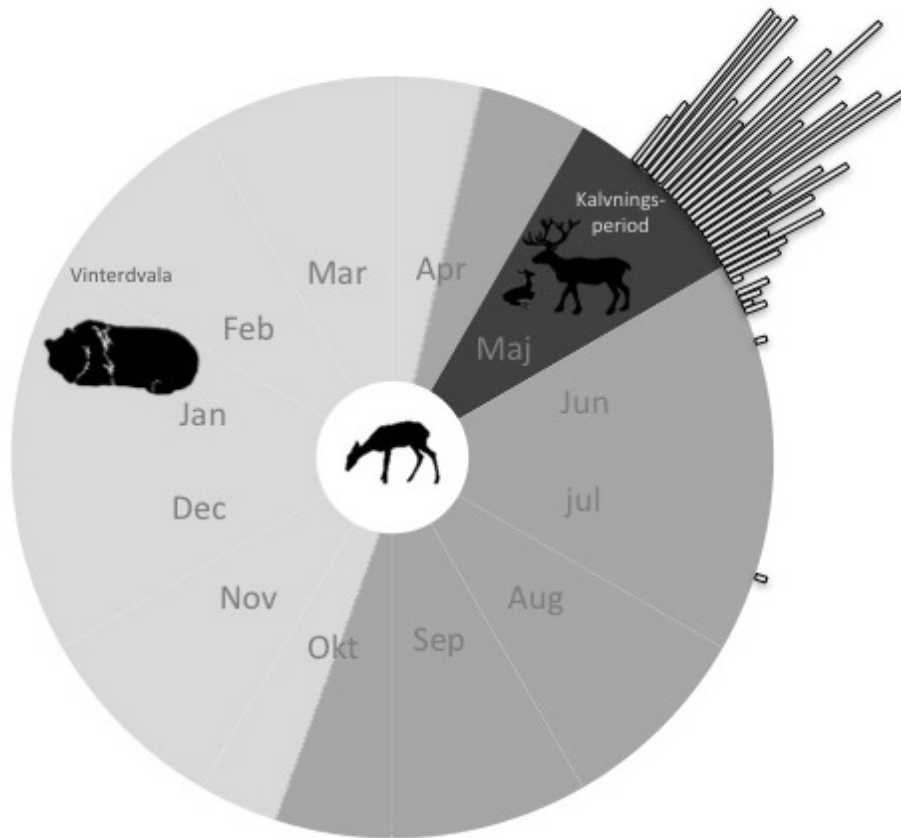
Rein tatt 1 mai – 1 aug 2020

Rein tatt 1 mai – 20 sept 2021

Norrbotten – få tatt på sommeren

Rein: Drektighet og kalvtap

- Drektighetstest 2021
  - ▶ 96,8 % drektige voksne simler (377 testet)
    - Gj.sn. 76 kg
    - Ingen vektforskjell mellom drektig/ikke-drektig
  - ▶ 88,0 % drektige ungsimler (50 testet)
    - Drektige - gj. sn. 64 kg
    - Ikke-drektig - gj.sn. 54 kg

Rein: Drektighet og kalvtap

- Kalvtap 2021
  - ▶ 366 av de drektige observert
  - ▶ 11,6% tap av kalv blant voksne simler (329 observert)
  - ▶ 21,6% tap av kalv blant ungsimler (37 observert)

Oppsummering

- 3 sesonger 2019, 2020 og 2021
  - ▶ Mange bjørner merket (17), færre i studieområdet (11)
  - ▶ Svært varierende datatilgang mellom år (1, 9, 5)
  - ▶ 218 bjørnedager i studieområdet
  - ▶ Fortsatt relativt få individer som har tatt kalv på kalvingslandet (6 av 11)
  - ▶ Svært få dager på fjellet – totalt 11 dager
- Predasjonstakt:
  - ▶ Hele studieområdet
    - Sammenlignbart med Norrbotten og skogssamebyene
  - ▶ I fjellet
    - Svært høy predasjonstakt, men få dager
  - ▶ Ser ut som predasjonen varer lengre utover sommeren
    - Dette er annerledes enn i skogen i Norrbotten

Samarbeid og kunnskap for framtidens miljøløsninger